Kirjallinen kysymys KK 119/2020 vp

Sofia Vikman kok

Kirjallinen kysymys huumeidenkäytön torjumisesta ja huumekuolemien estämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen kasvava huumeongelma on vakava ja huolestuttava ilmiö. Poliisin mukaan laittomia huumeita käyttävät ja myyvät yhä nuoremmat henkilöt. Hallituksen on ryhdyttävä määrätietoisiin ja konkreettisiin tekoihin huumeidenkäytön torjumiseksi ja huumekuolemien estämiseksi. Erityinen huomio on kohdistettava lasten ja nuorten tilanteeseen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kouluterveyskyselyn mukaan 8. ja 9. luokkaa käyvistä nuorista yhdeksän, lukiolaisista 14 ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista 20 prosenttia oli kokeillut kannabista vähintään kerran. THL:n vuonna 2019 julkaiseman tilastoraportin mukaan 15—24-vuotiaista jotakin huumetta oli elämänsä aikana käyttänyt 26 prosenttia. Huumeet lieveilmiöineen ovat todellinen ongelma Suomessa.

Esimerkiksi Tampereella kaupunkilaiset ovat syystäkin huolissaan kehityksestä, joka kaupungin katukuvassa on viime vuosina tapahtunut. Poliisin mukaan huumetilanne Pirkanmaalla on karkaamassa käsistä niin Tampereella kuin muuallakin. Noin vuosi sitten neljän Tampereen seudun ammattiopiston opiskelijan uutisoitiin kuolleen huumeisiin, ja syksyllä uhreja tuli kolme lisää.

Huumeongelman pahenemisesta ja vakavuudesta huolimatta hallituspuolueiden suunnalta on kuultu esityksiä, jotka ovat omiaan muokkaamaan yhteiskunnan asenneilmastoa huumemyönteisemmäksi. Tällaisia ehdotuksia ovat olleet esimerkiksi huumeiden käytön dekriminalisointi ja piikityshuoneiden laillistaminen.

Nyt tarvitaan toimia huumeidenkäytön vähentämiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi. Tällaisia toimia hallitus ei ole esittänyt.

Selvitysten sijaan huumetilanteeseen puuttumiseksi tarvitaan ripeitä tekoja. Pelkkä hallitusohjelman mukainen periaatepäätöksen valmistelun käynnistäminen huumausainepolitiikasta ei yksin riitä.

Ensinnäkin huumekauppaa ja -rikollisuutta vastaan on toimittava määrätietoisesti. Riittävistä resursseista niin poliisissa, rajalla, tullissa kuin oikeuslaitoksessa on huolehdittava, jotta huumeiden saatavuuteen ja huumekauppaan voidaan puuttua tehokkaasti. Poliisien määrää on kasvatettava. Lisäksi on varmistettava, että esimerkiksi teknisen valvonnan välineet ovat riittävät huumerikollisuuden pysäyttämiseksi. Viranomaisilla on oltava riittävät mahdollisuudet puuttua järjes-

Valmis
5.0

täytyneen rikollisuuden toimintaan, koska huumerikollisuus on lähes poikkeuksetta järjestäytyneen rikollisuuden käsissä.

Toiseksi huumehoitoon on päästävä nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Apua on saatava ajoissa ja ilman kohtuutonta byrokratiaa. Ennaltaehkäisyyn on panostettava, ja nuorten huumeiden käyttöön puututtava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarvitaan moniammatillista yhteistyötä ja oikea-aikaista apua sekä hoitoon pääsyä.

Kolmanneksi tarvitaan vahvaa nuoriso- ja sosiaalityötä sekä vaikuttavaa päihdekasvatusta läpi lapsuuden ja nuoruuden. Syrjäytymistä on ehkäistävä, ja mielenterveyden palvelut on laitettava kuntoon. Esimerkiksi terapiatakuun toteuttaminen varmistaisi psykoterapian tai muun soveltuvan psykososiaalisen hoidon saamisen. Ahdistusta tai mielenterveyden ongelmia ei pitäisi ajautua pakenemaan päihteisiin, vaan ammattiapua on oltava saatavissa ajoissa.

Huumausaineiden käyttöä ei pidä edistää, vaan vähentää kaikin keinoin. Laittomien huumeiden aiheuttamat haitat ovat moninaisia.

Turvallisuudelle aiheutuvan uhan lisäksi huumeongelmasta koituu yhteiskunnalle mittavia kuluja esimerkiksi terveydenhuollossa. Huumeet aiheuttavat inhimillistä kärsimystä käyttäjän itsensä lisäksi myös lähipiirille. Käyttäjälle huumeet voivat aiheuttaa terveyshaittojen lisäksi ongelmia töissä, koulussa ja ihmissuhteissa. Huumeiden hankkiminen puolestaan voi johtaa velkoihin ja rikoskierteeseen.

Vakavimmillaan huumeet voivat johtaa kuolemaan, ja valitettavasti huumekuolemat Suomessa ovat nousussa. Erityisesti nuorten uhrien määrä ja suunta tilastoissa on huolestuttava. THL:n tammikuussa julkaiseman Päihdetilastollisen vuosikirjan mukaan vuonna 2018 huumemyrkytyksiin kuoli 20 15—19-vuotiasta nuorta. Vielä vuonna 2013 uhrien määrä samassa ikäryhmässä oli kaksi. Myös 20—24-vuotiaiden ikäryhmässä huumekuolemien määrä oli kasvussa. Tilastokeskuksen joulukuussa julkaiseman kuolemansyytilaston mukaan huumausainekuolemissa eniten lisääntyivät 20—29-vuotiaiden kuolemat. Vuonna 2018 huumeisiin kuoli 261 henkilöä, mikä on enemmän kuin kertaakaan aiemmin 2000-luvulla. Jokainen huumekuolema on liikaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Mihin konkreettisiin toimiin hallitus ryhtyy huumeidenkäytön vähentämiseksi ja erityisesti nuorten huumeidenkäytön estämiseksi sekä huumehaittojen ja huumekuolemien torjumiseksi?*

Helsingissä 28.2.2020

Sofia Vikman kok